

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 7403/2022
06.07.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из села ..., Општина ..., кога заступа пуномоћник Милан Динић, адвокат из ..., против туженог Јавног комуналног предузећа „Медиана“, са седиштем у Нишу, кога заступа пуномоћник Милош Стевановић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 3531/21 од 19.01.2022. године, у седници већа одржаној 06.07.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 3531/21 од 19.01.2022. године и пресуда Вишег суда у Нишу П 318/2020 од 10.09.2021. године и предмет враћа првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 3531/21 од 19.01.2022. године, одбијена је, као неоснована, жалба туженог Јавног комуналног предузећа „Медиана“ Ниш и потврђена пресуда Вишег суда у Нишу П 318/2020 од 10.09.2021. године, којом је усвојен, као основан, тужбени захтев тужиоца АА из села ..., Општина ..., па је тужени Јавно комунално предузеће „Медиана“ Ниш обавезан да тужиоцу, на име умањења тржишне вредности катастарских парцела кп. бр. .. и кп. бр. .. КО ..., исплати износ од 23.088.800,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења па до коначне исплате, као и трошкове парничног поступка у износу од 556.982,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП која је учињена у поступку пред првостепеним судом и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ 72/11 ... 10/23), па је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Међутим, у ревизији се основано указује да је другостепени суд

учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 383. став 3. Закона о парничном поступку, јер није заказао расправу пред другостепеним судом, иако је пресуда већ једанпут била укинута, како би поуздано утврдио у ком степену је дошло до умањења тржишне вредности парцела тужиоца, с обзиром да је у току целог поступка тужени истицао да могућност обраде парцеле треба да се утврди од стране Института за ратарство и повртарство у Новом Саду, а чињеница могућности обраде парцела тужилаца је битна за степен умањења њихове тржишне вредности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац, као наследник свог пок. оца, власник спорних парцела које се налазе у непосредној близини градске депоније, где долази до таложења штетних материја и поремећаја еколошког система, те да се почев од 1990. године парцеле не могу обрадити, због чега тужилац трпи штету у виду умањења тржишне вредности тих парцела. Према налазу вештака геодетске струке, кп. бр. .. КО ... је по положају ближа депонији, њен северозападни део у одређеној површини урастао је ситним багретом, у наставку ка истоку и југу део парцеле није обрађен и зарастао је у траву, а од тог дела ка истоку је део парцеле на коме се налазе остаци кукурузовине, те на крајњој источној страни део парцеле је урастао у шибље и трње. Кп. бр. .. се налази са југозападне стране у односу на претходну парцелу, северни део парцеле је обрађиван у одређеној површини јер се на њему налазе остаци кукурузовине, а јужни део који има благи пад ка југу у одређеној површини је зарастао у траву. Према налазу вештака пољопривредне струке постоји узрочно-последична веза између процеса на депонији и парцела тужиоца, јер на парцелама долази до контаминације и акумулације токсичних супстанци, па је вештак обрачунао изгубљену добит тужиоца за 2014, 2015. и 2016. годину и оценио да је тржишна вредност наведених парцела умањена за 100%, јер оне не могу да се користе за пољопривредну производњу. У свом допунском налазу вештак се изјаснио да је тржишна вредност парцела умањена за 80% и објаснио разлоге због којих парцеле не могу да се обрађују и због чега је њихова тржишна вредност умањена.

Имајући у виду утврђено чињенично стање нижестепени судови су закључили да је тужбени захтев основан, применом чланова 3. и 5. Закона основама својинско-правних односа и члана 154. Закона о облигационим односима, јер је тужилац онемогућен да користи своје парцеле и то право тужиоцу ускраћено је и за убудуће, те постоји узрочно-последична веза између радњи туженог односно између процеса на депонији и парцеле тужиоца, услед емисије штетних материја са депоније и њиховим ширењем на парцеле тужиоца.

За сада се овакво становиште нижестепених судова не може прихватити, јер је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено, на шта се у ревизији туженог основано указује.

Из списка произлази да је пуномоћник туженог на рочишту пред првостепеним судом које је одржано 03.02.2021. године предложио вештачење могућности обрађивања тужиоцевих парцела од стране Института за ратарство и повртарство у Новом Саду, које је првостепени суд одбио, сматрајући да је налазом и мишљењем вештака пољопривредне струке (појединца) довољно расправљена чињеница могућности односно немогућности обраде парцела тужиоца, с тим што у образложењу своје пресуде првостепени суд није навео да је тужени поменути предлог ставио у поступку, па није ни навео разлоге због чега је такав предлог одбио. Првостепени суд у

својој пресуди такође не наводи ни један разлог у вези овог предлога, сматрајући да је вештачење од стране вештака појединца довољно за утврђење спорне чињенице могућности обраде парцела тужиоца, па и умањења њихове тржишне вредности.

Основано се у ревизији доводи у сумњу овакав закључак нижестепених судова, јер се у списима налазе извештаји Института за ратарство и повртарство из Новог Сада из којих произлази да су параметри у вези састава земљишта и штетних материја испод дозвољених и да је могућа пољопривредна производња на парцелама које су биле предмет испитивања овог Института у другим предметима у којима се воде парнице власника земљишта против туженог за накнаду штете, а које се налазе у потезу око градске депоније у Нишу.

Такође, основано се у ревизији указује да тржишну вредност земљишта не треба да утврђује вештак пољопривредне струке, већ лице – вештак који је стручан за област процене тржишне вредности непокретности (вештак економске струке или вештак који је лиценциран за утврђивање тржишне вредности непокретности).

Пошто правилност примене материјалног права није могла бити испитана јер нижестепени судови нису потпуно утврдили чињенично стање у погледу могућности обраде пољопривредног земљишта – спорних парцела тужиоца, а потом и степена умањења тржишне вредности тих непокретности, ревизија туженог је усвојена и нижестепене пресуде укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, поново оценити основаност предлога туженог за вештачење могућности обраде пољопривредног земљишта тужиоца од стране Института за ратарство и повртарство из Новог Сада, а од које чињенице зависи умањена тржишна вредност тих парцела, о чему треба да се изјасни вештак одговарајуће струке.

Пошто поступи по наведеним примедбама првостепени суд ће поново одлучити о тужбеном захтеву.

С обзиром да одлука о трошковима поступка зависи од коначног исхода спора побијане пресуде су укинуте и у делу одлуке о трошковима поступка.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић